

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЕРАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ

GERIATRIC CARE OF UKRAINIAN POPULATION: PERSPECTIVES OF DEVELOPMENT

В. В. Чайковська, Т. І. Вялих

V. V. Chaikovskaia, T. I. Vialikh

ДУ "Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України", Київ

Україна наразі входить до тридцяти найстаріших країн світу і стоїть перед викликами, що зумовлюються прискореним старінням населення. Частка осіб старше 60 років у населенні України в 2015 р. становить 21,8 %, осіб віком 65 років і старше — 15,5 %. Згідно з національним демографічним прогнозом, до 2025 р. відсоток тих, хто старше "працездатного" віку, в нашій країні становитиме 25,0 %, осіб віком 65 років і старше — 18,4 %, а в 2030 р. — понад 26 % та 20 %, відповідно. Питання соціального захисту та поліпшення якості життя літніх людей є одним із пріоритетних напрямів міжнародних зобов'язань України, зокрема щодо виконання Мадридського міжнародного плану дій з питань старіння та Європейської регіональної стратегії його реалізації, а також втілення в життя Принципів ООН стосовно осіб похилого віку. Україною здійснюються певні кроки щодо реформування соціального захисту з врахуванням демографічних викликів — перехід на систему адресних соціальних послуг, розбудова системи медичної допомоги з медико-соціальним патронажем вдома, паліативною допомогою, геріатричною підготовкою сімейних медиків та соціальних працівників тощо. Водночас процес імплементації міжнародних стандартів з питань надання геріатричної допомоги йде доволі повільно; фактор старіння населення та пов'язані з ним виклики та можливості ще недостатньою мірою враховуються в різних напрямках вітчизняної медичної галузі; відсутня цілісна державна програма медико-соціальної допомоги людям літнього віку. Перешкодами для практичного втілення в нашій країні рекомендацій міжнародних документів програмного характеру у царині старіння населення та адекватної медичної допомоги є брак комплексного підходу та непослідовність дій, відсутність належного фінансування та чітко обраних його пріоритетів, що істотно загострюється в сучасних кризових умовах. Доступність та якісний рівень надання медичної і соціальної допомоги особам похилого віку в Україні не відповідає реальним потребам, відтак тривалість життя літніх помітно нижча, ніж у розвинутих європейських країнах. Подальший розвиток медико-соціальної допомоги населенню літнього віку ґрунтується на втіленні в життя Концепції "Державної програми (Національного плану дій) з питань старіння населення на 2017–2021 рр.", головною медичною складовою якої є створення мережі спеціалізованих медико-соціальних структур, посилення геріатричної підготовки кадрів, визначення переважної ролі середнього і молодшого медичного персоналу, сім'ї у проведений лікувально-реабілітаційного процесу, орієнтації на надомні довготривалі форми обслуговування.

МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БІОМАСИ МІЦЕЛІУ ЛІКАРСЬКОГО ГРИБА *Ganoderma lucidum* ДЛЯ КОРЕКЦІЇ РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ

POSSIBILITY MYCELIUM BIOMASS MEDICINAL MUSHROOM *Ganoderma lucidum* USE FOR CORRECTION DIETARY INTAKE

О. В. Яценко, Н. Л. Ємченко, І. Є. Моїсеєнко, О. Д. Ольшевська, О. О. Харченко

O. V. Yashchenko, N. L. Yemchenko, I. Ye. Moiseyenko, O. D. Olshevskaya, O. O. Kharchenko

ДУ "Інститут громадського здоров'я ім. О. М. Марзєєва НАМН України", Київ

Повністю забезпечити потребу людини, особливо в похилому віці, в макро- і мікроелементах лише за рахунок споживання натуральних харчових продуктів на сьогодні неможливо. Це пов'язано як з низькою їх якістю, так і з соціально зумовленою недоступністю, більшості з них.

Останнім часом у світі спостерігається стійка увага до вивчення та можливості застосування лікарських та їстівних грибів як продукту харчування, так і як цінної сировини для одержання харчових речовин високої біологічної дії. Серед таких культивованих вищих грибів найбільш привабливим є лікарський гриб *G. lucidum*. Одним з інноваційних способів культивування міцелію грибів є використання в поживних середовищах органічних сполук біогенних металів.

Метою наших досліджень було вивчення впливу цитратів Zn, Se і Ge на харчову і біологічну цінність біомаси міцелію лікарського гриба *G. lucidum*, культивованого на рідкому поживному середовищі. Методи досліджень: фізико-хімічні, біохімічні.

Результати досліджень дали змогу встановити, що поживне середовище, збагачене цитратом Zn, призводить до збільшення загальної маси білка на 45,5 %, цитратом Se — на 36,4 %. Цитрат Zn збільшує вміст жиру в міцелії на 52 %, а цитрат Ge — на 43 %. Вміст полісахаридів в міцелії підвищується при збагаченні поживного середовища цитратами Zn та Se до 22 %.

Цитрати Zn, Se, Ge підвищують біологічну цінність жиру міцелію гриба. Він характеризується високим вмістом поліненасичених жирних кислот ($\omega 6 + \omega 3$) від 30,6 до 73,0 %. Цитрат Ge підвищує вміст лінолевої жирної кислоти ($\omega 6$) майже в 2 рази. Цитрат Se змінює жирнокислотний склад жиру в бік підвищення вмісту лінолевої поліненасиченої жирної кислоти ($\omega 3$) до 50 %.

Також доведено, що вміст вітаміну C в міцелії, що отриманий на середовищі з цитратом Zn, в 8,4 рази, а ніацину в 6 разів більший, ніж у контролі. Цитрати Se і Ge сприяють підвищенню вітаміну B6 до 34-кратного рівня, вітаміну B2 — в 2 рази, вітаміну A — в 4 і 6 разів, відповідно, по відношенню до контролю. Цитрат Se також призводить майже до 30-кратного підвищення в міцелії ніацина.

За результатами проведених досліджень можна зробити висновок, що міцелій грибів, культивованих на поживному середовищі з додаванням цитратів Zn, Se і Ge, може бути джерелом білка, жиру, полісахаридів та мікронутрієнтів для корекції раціону харчування з метою збагачення його макро- і мікронутрієнтами та для створення нового виду харчових продуктів, а саме дієтичних добавок.

FEATURES FORMATION OF A TRUE FOOD ALLERGY IN PATIENTS WITH GASTROINTESTINAL DISEASES

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІСТИННОЇ ХАРЧОВОЇ АЛЕРГІЇ У ХВОРИХ НА ШЛУНКОВО-КИШКОВІ ЗАХВОРЮВАННЯ

E. M. Klimova, T. I. Kordon, O. S. Merezhko

E. M. Клімова, Т. І. Кордон, О. С. Мерещко

SI "V. T. Zaycev Institute of General and Urgent Surgery NAMS Ukraine", Kharkov

ДУ "Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В. Т. Зайцева НАМН України", Харків

Allergic reactions are formed under the influence of exogenous and endogenous allergens or due to the use of food and medicines. Allergy in children often occurs because of the immaturity of the immune system of the intestine, and 40 % in adults and 20 %. Mechanisms of allergic reactions are caused by interaction with antigen-specific IgE-antibodies which are cytophilous to mast cells and binds with their Fc fragments by the surface followed by degranulation of mast cells and release of histamine.

Most allergic reactions are detected in patients with various gastrointestinal diseases. In this population sample allergies rate exceeds 50 %. Induction factors are food allergens, but the reaction may not be associated with the digestive organs, and manifested as dermatitis or asthmatic component. In the pathology of the gastrointestinal tract the digestion is often disturbed and intestinal mucosal permeability is increased for unsplit products. In this article total immunoglobulin E content and the concentration of specific Ig E-antibodies to food allergens was determined by enzyme immunoassay in 36 patients aged 18 to 48 years with gastrointestinal diseases. Palette of food allergens antigens included fruits, vegetables, animal protein, whole grains, dairy products, seafood, mushrooms, nuts — 94 names.